

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 3 грудня 2019 року № 36-1

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Верховного Суду

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України від 02.07.2015 № 576 «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Верховного Суду. За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Результати аудиту засвідчили, що виділені з державного бюджету протягом 2018–9 місяців 2019 року асигнування за бюджетною програмою за КПКВК 0551010 «Здійснення правосуддя Верховним Судом» (2 734 886,1 тис. грн) забезпечили потребу у фінансових ресурсах для виконання Верховним Судом (далі – ВС) визначених законодавством повноважень.

Водночас внаслідок незалежних від ВС причин (особливий конституційний порядок призначення та звільнення суддів, гальмування працівниками Верховного Суду України (далі – ВСУ) процесів ліквідації) не виконано за цією бюджетною програмою у 2018 році заходів на пряму використання бюджетних коштів «Забезпечення ліквідації Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України та державних підприємств, які обслуговували ці суди».

Кошти у сумі 164 841,4 тис. грн витрачено непродуктивно, оскільки фактичного результату – завершення ліквідації судів та державних підприємств, не досягнуто. Існують також реальні ризики непродуктивного використання і у 2019 році коштів (93 441,8 тис. грн) за цим же напрямом використання бюджетних коштів бюджетної програми за КПКВК 0551010.

Довготривала процедура ліквідації судів гальмує судову реформу та спричиняє значне фінансове навантаження на державний бюджет, створюючи

надлишкові та непродуктивні витрати, зокрема, на виплату суддівської винагороди суддям, що фактично не здійснюють правосуддя (82 337,2 тис. грн), на оплату праці помічників цих суддів, які не виконують своїх обов'язків (13 390,2 тис. грн), та відповідних працівників апаратів судів, що ліквідовуються. Зменшення максимальної чисельності суддів ВС до 100 (при фактичній чисельності 192 судді) відповідно до Закону України від 16.10.2019 № 193 «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» створює ризики непродуктивного використання бюджетних коштів у подальшому.

2. Недотримання керівництвом ВСУ та ліквідаційною комісією ВСУ вимог розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.12.2017 № 841-р «Про закріплення державного майна за Верховним Судом» щодо передачі матеріальних цінностей до ВС зумовлює ризики неналежного збереження майна та витрачання значних ресурсів для відновлення і повернення необоротних активів в експлуатацію.

Як засвідчено аудитом, не переданий від ВСУ 71 транспортний засіб знаходиться в незадовільному стані, протягом тривалого часу не експлуатується та через відсутність номерних знаків, ключів і документів не може використовуватись ВС за призначенням.

ВСУ не забезпечено передачі комп'ютерної техніки, що призвело до необхідності її придбання ВС протягом 2018 та 9 місяців 2019 року. Тільки на закупівлю засобів інформатизації ВС у 2018 році використано 26,0 млн грн, оскільки ВСУ не передано закуплені для ВС у грудні 2017 року матеріальні цінності на 26,3 млн гривень.

3. Загалом з 54 результативних показників бюджетної програми за КПКВК 0551010 за 2018 рік повністю належно не виконано 44 (або 82 відсотки затверджених).

Зокрема, через неукомплектованість суддівського корпусу в 2018 році результативний показник якості «Частка розглянутих Верховним Судом справ і матеріалів у їх загальній кількості» виконано на 55,2 відс., що призвело до накопичення нерозглянутих матеріалів, збільшення терміну їх розгляду та додаткового навантаження на суддів, на 01.10.2019 залишок нерозглянутих процесуальних звернень та справ становив 60 464.

Методики Державної судової адміністрації України (далі – ДСАУ) щодо визначення судового навантаження є недосконалими, у зв'язку зі змінами законодавства – застарілими. Як наслідок, у судовій системі не вироблено єдиного підходу до визначення навантаження на суддів з урахуванням спеціалізації. Необхідно запровадити повноцінний уніфікований облік судового навантаження для судів всіх інстанцій та юрисдикцій.

4. Аналіз нормативно-правового та організаційного забезпечення повноважень засвідчив, що ВС створено відповідно до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів» суддів призначено на посади за результатами конкурсу, проведеного згідно з цим Законом.

Разом з тим розпочаті відповідно до законодавства процеси ліквідації ВСУ, Вищого адміністративного суду України, Вищого господарського суду України та Вищого спеціалізованого суду України не можуть бути завершені через невирішення питання переведення чи звільнення 58 суддів судів, що ліквідовуються, за умови забезпечення їх незалежності та конституційних прав, що віднесено до повноважень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя.

5. Внаслідок недотримання нормативно-правових актів, невжиття дієвих заходів щодо ефективного управління коштами, ВС допущено окремі факти неекономного, непродуктивного та з порушенням законодавства використання коштів і майна в загальній сумі 29 371,3 тис. грн, з них:

– 17 989,0 тис. грн – повернення ВС у 2018 році частини відкритих асигнувань до державного бюджету через недоліки при плануванні ВСУ бюджетних асигнувань;

– 4 815,0 тис. грн – непродуктивне використання у 2018 році коштів на модернізацію (доопрацювання) автоматизованої системи управління документами ВС, оскільки вказаний програмний продукт впроваджено тимчасово;

– 5501,1 тис. грн – неекономне використання коштів внаслідок ухвалення керівництвом ВС неефективних управлінських рішень щодо збільшення штату водіїв державного підприємства «Дирекція з експлуатації та обслуговування» з урахуванням запланованої передачі транспортних засобів від ВСУ, яка фактично не відбулась;

– 747,2 тис. грн – непродуктивне використання бюджетних коштів на закупівлю комп'ютерного обладнання, яке тривалий час не використовується;

– 182,0 тис. грн – неекономне використання бюджетних коштів на придбання комп'ютерної техніки внаслідок недотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 04.04.2001 № 332 «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного бюджету»;

– 127,5 тис. грн – проведення видатків не за відповідним кодом економічної класифікації внаслідок недотримання вимог Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.03.2012 за № 456/20769 (далі – Інструкція № 333);

– 9,5 тис. грн – завищення вартості ремонтних робіт.

6. Встановлено факти невжиття судами, що ліквідовуються, заходів щодо своєчасного стягнення дебіторської заборгованості, переданої на облік ВС, та втрати контролю ВС за цим питанням. Відповідно, існують ризики нанесення збитків державі на суму 3 039,9 тис. гривень.

7. Аудитом встановлено, що головним розпорядником бюджетних коштів під час розгляду проектів кошторисів розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня на 2018 рік всупереч вимогам пункту 29 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог щодо виконання кошторису доходів і видатків

бюджетних установ і організацій, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228), допущено прийняття в кошторисах сум, не підтверджених економічними обґрунтуваннями, та помісячного розподілу обсягів бюджетних асигнувань без урахування термінів проведення окремих заходів і можливості здійснення відповідних видатків бюджету протягом бюджетного періоду.

8. Складський облік ВС потребує вдосконалення. Програмний комплекс IS-PRO, який застосовується в бухгалтерському обліку ВС, передбачає модуль складського обліку, який на сьогодні не використовується матеріально відповідальними особами.

Склади розміщені в пристосованих приміщеннях (кабінетах). Водночас логістика у частині територіального розміщення, видачі цінностей, оперативності отримання інформації щодо залишків на центральному складі потребує удосконалення.

9. Проведені ВС електронні закупівлі позитивно вплинули на економію бюджетних коштів. У результаті застосування протягом 2018–9 місяців 2019 року процедур відкритих торгів при придбанні запланованих обсягів товарів/робіт/послуг зекономлено 55 358,4 тис. гривень.

10. Аналіз стану забезпечення приміщеннями суддів та працівників апарату ВС засвідчив наявність резерву приміщень за умови завершення реставраційних робіт в адмінбудівлі на проспекті Повітрофлотському, 28, та реконструкції будівлі на вул. Московській, 8. Водночас є сумнівною доцільність виділення бюджетних коштів на утримання об'єкта та подальше будівництво приміщень на перетині бульвару Дружби Народів та вулиці Старонаводницької у Печерському районі міста Києва. Необхідно вжити невідкладних заходів для завершення консервації цього об'єкта з метою попередження екологічної катастрофи.

11. У порушення вимог статті 8 Закону України від 05.07.1994 № 80 «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» комплексної системи захисту інформації Верховного Суду (далі – КСЗІ ВС) не створено через об'єктивні обставини – невпровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС), розміщення суддів і працівників апарату ВС в 9 будівлях у різних районах міста, які не мають окремо побудованих комплексних систем захисту інформації та не поєднані захищеними лініями зв'язку.

12. Аналіз ефективності впровадження заходів з енергозбереження на підставі натуральних показників і зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії не здійснювався.

13. Наказами ВС затверджено ліміти використання канцелярських товарів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання державних коштів», хоча до Переліку органів державної влади, що використовують кошти державного бюджету, які мають затверджувати заходи щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів, ВС не включено.

14. Питання функціонування системи внутрішнього контролю та облікової політики врегульовані локальними нормативними актами ВС. Керівництву

забезпечується надання неупередженої та оперативної інформації для подальшого прийняття відповідних управлінських рішень.

Разом з тим ідентифікації та оцінки ризиків у діяльності структурних підрозділів ВС суб'єктами внутрішнього контролю не проведено.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Верховного Суду затвердити.

2. Про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Верховного Суду поінформувати **Верховну Раду України**.

3. Надіслати відомості у формі рішення Рахункової палати **Кабінетові Міністрів України** з пропозицією внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання державних коштів» у частині поширення її дії на Верховний Суд.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати **Верховному Суду** та рекомендувати:

– під час розгляду проєктів кошторисів розпорядників нижчого рівня дотримуватися вимог Порядку № 228 щодо включення видатків, підтверджених економічними обґрунтуваннями;

– з метою уникнення нанесення збитків державі вжити заходів щодо стягнення або списання дебіторської заборгованості на суму 3 024,4 тис. грн;

– запровадити здійснення аналізу та контролю за затвердженими заходами з енергозбереження на підставі натуральних показників;

– забезпечити дотримання вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» шляхом створення КСЗІ ВС;

– з метою забезпечення продуктивного використання бюджетних коштів до часу запровадження ЄСІТС спільно з ДСАУ вивчити можливість використання уніфікованого програмного забезпечення для автоматизації процесів документообігу та запровадження повноцінного уніфікованого обліку судового навантаження для судів всіх інстанцій та юрисдикцій;

– при складанні штатного розпису дотримуватись законодавчо визначених нормативів штатної чисельності працівників;

– під час планування та здійснення видатків суворо дотримуватись вимог Інструкції № 333;

– удосконалити складський облік у частині доступу до програмного комплексу IS-PRO матеріально відповідальних осіб з можливістю внесення відомостей про рух товарно-матеріальних цінностей;

– для забезпечення ефективного використання бюджетних коштів посилити контроль при плануванні та здійсненні видатків на придбання комп'ютерного обладнання;

– з метою вдосконалення внутрішнього контролю провести ідентифікацію та оцінку ризиків у діяльності структурних підрозділів суб'єктами внутрішнього контролю.

5. Про результати аудиту поінформувати **ліквідаційну комісію Верховного Суду України** та рекомендувати:

– з метою недопущення неефективних витрат з державного бюджету прискорити вирішення питань, пов'язаних зі звільненням (переведенням) працівників, які не здійснюють обов'язки помічників суддів;

– провести річну інвентаризацію та за її результатами забезпечити передання державного майна Верховному Суду відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.12.2017 № 841-р.

6. Про результати аудиту поінформувати **Вищу кваліфікаційну комісію суддів України** та запропонувати розглянути питання про рекомендування для переведення без конкурсу на посади суддів до інших судів, зокрема апеляційних, суддів ліквідованих судів.

7. Про результати аудиту поінформувати **Державну судову адміністрацію України** та запропонувати запровадити повноцінний уніфікований облік судового навантаження для судів всіх інстанцій та юрисдикцій з розробленням відповідних методик.

8. Оприлюднити Звіт, рішення Рахункової палати і результати його розгляду об'єктом контролю на офіційному вебсайті установи.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Яременка О. С.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан